

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/9/2018
Identifikačné číslo spisu: 5017200095
Dátum vydania rozhodnutia: 19.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5017200095.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne (sťažovateľky): Q. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, Národná 34, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 7864/2013-KaZa zo dňa 10. novembra 2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľky proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 31S/42/2017-11 zo dňa 25. októbra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím žalovaného č. 7864/2013-KaZa zo dňa 10.11.2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný nepriznal sťažovateľke nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci „preskúmania zákonnosti postupu a rozhodovania správnych orgánov v konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 20S/72/2013“. Žalovaný spolu s predložením veci poskytol vyjadrenie, podľa ktorého preskúmané rozhodnutie si sťažovateľka prevzala na pošte dňa 14.11.2016. Rozhodnutie obsahovalo nesprávne poučenie o nemožnosti podať odvolanie, a preto v zmysle § 54 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) lehota na podanie odvolania je do 3 mesiacov odo dňa oznámenia rozhodnutia. Lehota na podanie odvolania uplynula 14.02.2017. Sťažovateľka doručila žalovanému svoje odvolanie elektronicky (bez zaručeného elektronického podpisu) dňa 05.02.2017 a následne ho podala osobne dňa 7. februára 2017, t. j. v lehote na podanie odvolania v zmysle § 54 ods. 3 Správneho poriadku. Žalovaný uviedol, že trvá na svojom rozhodnutí a dôvodoch v ňom uvedených.

II.

Konanie na krajskom súde

2. Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 98 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z.z. správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) odmietol žalobu ako podanú oneskorene z nasledujúcich dôvodov:

- žalovaný v preskúmanom rozhodnutí sťažovateľku poučil, že proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať opravný prostriedok. Proti tomuto rozhodnutiu možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia správnu žalobu na Krajský súd v Žiline.
- v čase vydania preskúmaného rozhodnutia dňa 10.11.2016 bol už účinný S.s.p., ktorý je založený na zásade preskúmania právoplatných rozhodnutí orgánov verejnej správy, neobsahuje už inštitút konania o opravnom prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu orgánu verejnej správy obdobný tomu podľa III. hlavy, V. časti. Zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „Občiansky súdny poriadok“ „O.s.p.“).
- Stret právnych noriem bolo potrebné vyriešiť aplikáciou neskoršej právnej normy, a to zákona č. 125/2016 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o opatreniach“) s poukazom na § 2 ods. 1, 2 zákona o opatreniach.
- v predmetnej veci sa v čase rozhodovania žalovaného jednalo o konanie neskončené pred 01.07.2016, a teda minimálne v rozsahu časti konania o opravnom prostriedku bolo potrebné postupovať podľa právneho predpisu účinného od 01.07.2016 a napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím orgánu verejnej správy, proti ktorému bol pred 1. júlom 2016 prípustný opravný prostriedok podľa § 250l až 250sa O.s.p., je po 1. júli 2016 možné preskúmať správnou žalobou v rozsahu a za podmienok daných S.s.p.
- žalovaný sťažovateľku správne poučil v preskúmanom rozhodnutí a v danom prípade nebolo možné aplikovať § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. O advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) v znení účinnom do 31.12.2013, podľa ktorého proti rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na príslušný krajský súd, a teda ani ust. § 54 ods. 3 Správneho poriadku.
- sťažovateľka bola oprávnená podať správnu žalobu v rozsahu a za podmienok daných Správnym súdnym poriadkom, teda v lehote 2 mesiacov odo dňa oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy.
- podľa obsahu a povahy podania posúdil súd podanie žalobkyne ako všeobecnú správnu žalobu v zmysle S.s.p.
- preskúmané rozhodnutie žalovaného bolo vydané dňa 10.11.2016 a doručené sťažovateľke do vlastných rúk dňa 14.11.2016 osobným prevzatím u žalovaného. V zmysle § 181 ods. 1 O.s.p. posledný deň dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby pripadol na 14.01.2017 (sobota), a preto sa koniec lehoty presunul na 16.01.2016 (pondelok). Sťažovateľka podala žalobu elektronicky dňa 05.02.2017, následne doplnila písomne dňa 07.02.2017, teda zjavne po lehote.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti/stanoviská

A)

3. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, ktorú odôvodnila najmä tým, že:

- s právnym posúdením a odôvodnením súdu nesúhlasí.
- v konaní súd rozhodol nespravodlivo zrejme zo zaujatosti.
- konanie a rozhodovanie súdov a iných orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu vecí a pritom dbajú aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných veciach nevznikali neodôvodnené rozdiely pričom v tejto súvislosti poukázala na nález Ústavného súdu SR III. ÚS 80/96 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžf/79/2013 a rozhodnutie sp. zn. 4So/18/2009.
- napadnuté rozhodnutie krajského súdu je porušením ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantovaných ľudských práv, vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu, princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva vrátane predvídateľnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci ako aj princípu ochrany legitímnych očakávaní.

4. Navrhla, aby kasačný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne sám vo veci zrušenia preskúmaného rozhodnutia rozhodol.

B)

5. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa stotožňuje s napadnutým uznesením. Navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

6. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala oprávnená osoba včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 S.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 S.s.p. po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

Podľa § 2 ods. 1 zákona niektorých o opatreniach, rozhodnutie orgánu verejnej správy, proti ktorému bol pred 1. júlom 2016 prípustný opravný prostriedok podľa § 250l až 250sa Občianskeho súdneho poriadku, je po 1. júli 2016 možné preskúmať správnu žalobou v rozsahu a za podmienok daných Správnym súdnym poriadkom.

Podľa § 2 ods. 2 zákona o niektorých opatreniach, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, v neskončených konaniach začatých pred 1. júlom 2016, v ktorých o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach rozhoduje orgán verejnej správy, sa od 1. júla 2016 postupuje podľa právnych predpisov účinných po 1. júli 2016.

Podľa § 181 ods. 1 S.s.p., fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods. 5 zákona o poskytovaní právnej pomoci, Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu o nároku na poskytnutie právnej pomoci nie je možné podať opravný prostriedok. Proti rozhodnutiu o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci možno podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 181 ods. 4 S.s.p., zmeškanie lehoty podľa odsekov 1 až 3 nemožno odpustiť.

7. Prioritne musí kasačný súd uviesť, že konanie podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sa začínalo dorúčením návrhu, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu na súd, prípadne na správnom orgáne, ktorý rozhodnutie vydal (§ 250m ods.1 O.s.p.). Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok a zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Z § 2 ods. 1 zákona niektorých o opatreniach vyplýva, že rozhodnutie orgánu verejnej správy, proti ktorému bol pred 1. júlom 2016 prípustný opravný prostriedok podľa § 250l až 250sa O.s.p., je po 1. júli 2016 možné preskúmať správnu žalobou v rozsahu a za podmienok daných S.s.p. Nakoľko proti rozhodnutiam Centra právnej pomoci za účinnosti predchádzajúceho zákona bol prípustný opravný prostriedok a v predmetnej veci preskúmané rozhodnutie bolo vydané za účinnosti S.s.p., a aj opravný prostriedok (žaloba) bol podaný po 1. júli 2016, vzťahuje sa na konanie § 2 ods. 1 zákona o niektorých opatreniach.

8. V predmetnej právnej veci z obsahu spisu vyplýva, že preskúmané rozhodnutie žalovaného zo dňa 10.11.2016 sťažovateľka prevzala na pošte dňa 14.11.2016. Rozhodnutie obsahovalo správne poučenie, že „proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať opravný prostriedok. Proti tomuto rozhodnutiu možno

podat' do 15 dní odo dňa jeho doručenia správnu žalobu na Krajský súd v Žiline.“ Posledný deň na podanie správnej žaloby bol 29.11.2016. Sťažovateľka doručila žalovanému svoje odvolanie elektronicky (bez zaručeného elektronického podpisu) dňa 05.02.2017 a následne ho podala osobne dňa 7. februára 2017, t. j. zjavne po lehote na podanie správnej žaloby, ktorej zmeškanie nemožno odpustiť.

9. Kasačný súd poznamenáva, že zo znenia § 181 ods. 1 S.s.p. jasne vyplýva, že fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Podľa § 10 ods. 5 zákona o poskytovaní právnej pomoci, proti rozhodnutiu o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci možno podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ osobitný predpis ustanovuje lehotu na podanie žaloby, má táto osobitne ustanovená lehota prednosť ako v preskúmvanej veci. Vzhľadom na uvedené krajský súd pochybil, ak v rozhodnutí vychádzal z dvojmesačnej lehoty na podanie správnej žaloby.

10. Súd dáva do pozornosti, že pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. V rámci svojej rozhodovacej praxe ESLP už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval (vec *Abdullayev c. Ruská federácia*, r. 2010), že práve v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [najmä vec *Sutyazhnik c. Ruská federácia* (r. 2009) alebo *Bulgakova c. Ruská federácia* (r. 2007)]. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (viď vyššie citovaná vec *Sutyazhnik*).

11. V ďalšom považuje súd za nevyhnutné uviesť, že „správnosť rozhodnutia krajského súdu sa týka v prvom rade jeho výroku, ale týka sa aj jeho odôvodnenia. Nie je pritom vylúčené, aby kasačný súd korigoval čiastkové nesprávnosti odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, ak rozhodnutie krajského súdu obstoí ako celok. Kasačný súd s ohľadom na rozhodujúce skutočnosti uváži, či dôvody, na ktorých je rozhodnutie krajského súdu založené, sú dostatočným podkladom pre daný výrok a či prevažujú nad dôvodmi, ktoré neobstoja. Miera tejto opory výroku je rozhodujúca pre úvahu kasačného súdu, či je možné kasačnú sťažnosť zamietnuť a časť dôvodov nahradiť vlastnými, alebo či je potrebné rozhodnutie krajského súdu zrušiť a zaviazat' ho aby nové rozhodnutie oprel o iné dôvody.“ (Baricová J. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava: C.H.Beck, 2018, s. 1718)

12. Vo svetle uvedeného, napriek tomu, že krajský súd nesprávne vychádzal z lehoty 2 mesiacov na podanie správnej žaloby, uvedené pochybenie nemalo vplyv na jeho procesný postup a výsledok konania, ktorým je odmietnutie oneskorene podanej správnej žaloby, ktorá nebola podaná v lehote 15 dní (ani v lehote dvoch mesiacov), pričom kasačný súd opätovne poukazuje na to, že zmeškanie lehoty na podanie žaloby je neodstrániteľnou vadou konania, ktorá má za následok odmietnutie správne žaloby bez jej meritórneho prejednanja. V zmysle uvedeného preto nie je dôvodná námietka sťažovateľky, že krajský súd sa vecou samou nezaoberal, nakoľko správny súd prioritne skúma, či sú splnené podmienky konania (§ 97), pričom jednou z týchto procesných podmienok je, že správna žaloba bola podaná v lehote ustanovenej zákonom alebo osobitným predpisom, pričom táto podmienka v predmetnej veci splnená nebola, a preto krajský súd postupoval správne, ak žalobu odmietol, bez zaoberania sa meritom.

13. K námietke v súvislosti so zaujatosťou sudkyne krajského súdu kasačný súd poukazuje na to, že z predložených rozhodnutí Krajského súdu v Žiline o vylúčení sudcov Okresného súdu v Žiline v iných konaniach vyplýva, že k ich vylúčeniu došlo z dôvodu vzťahu k odporcom/k manželke odporcu, ktorá bola zamestnancom Okresného súdu v Žiline, a nie z dôvodu zaujatosti vo vzťahu k sťažovateľke (v uvedených konaniach navrhovateľke), preto je táto námietka v predmetnom konaní nedôvodná.

14. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces súd poznamenáva, že pojem „právo na spravodlivý proces“ nahrádza doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“, nakoľko obsahové znaky pojmu „právo na spravodlivý proces“ vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu Slovenskej republiky a v zmysle tohto pojmu musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti; nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie kasačnej sťažnosti a naopak, ak konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude kasačná sťažnosť v zmysle § 439 ods. 1 prípustná vždy. Právo na spravodlivý súdny proces však nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). S poukazom na uvedené kasačný súd v procesnom postupe krajského súdu nezistil znemožnenie uplatnenia procesných práv prislúchajúcich sťažovateľke, ani nesprávny procesný postup krajského súdu.

15. Záverom kasačný súd konštatuje, že rozhodnutie krajského súdu ako celok obstoí, krajský súd dospel k správneému záveru, keď žalobu odmietol, postupoval v súlade so zákonom, nakoľko zistil neodstrániteľný nedostatok konania a preto žalobu odmietol. Nebolo možné postupovať inak ako vychádzať z doslovného znenia zákona, nakoľko samotným účelom zákona a zákonodarcu, ako to vyplýva aj z dôvodovej správy k S.s.p., bolo zakotvenie prekluzívnej lehoty na podanie správnej žaloby, ktorej zmeškanie nemožno odpustiť. Vzhľadom na to, že námietky sťažovateľky neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, kasačný súd rozhodol tak, že v zmysle § 461 S.s.p. kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

16. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že sťažovateľke, ktorá v tomto konaní nemala úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.). Žalovanému ich nepriznal v zmysle § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

17. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0 (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 S. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.